

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. Tantárgy neve

Tanszéki kutatás/Educatio extra muros 1: ÉRZÉKELES és MEGFIGYELÉS

1.2. Azonosító (tantárgykód)

BMEEPIP0990

1.3. A tantárgy jellege

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. Kurzustípusok és óraszámok

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	2	önálló kurzus
gyakorlat	–	–
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa

félévközi érdemjegy (f)

1.6. Kreditszám

2

1.7. Tantárgyfelelős

neve: **Prof. Vasáros Zsolt DLA**
beosztása: **egyetemi tanár**
elérhetősége: **vasaros.zsolt@epk.bme.hu**

1.8. Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység

Exploratív Építészeti Tanszék

1.9. A tantárgy weblapja

<http://www.ipar.bme.hu/tantargy.php?id=61>

1.10. A tantárgy oktatásának nyelve

magyar és angol

1.11. A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Szabadon választható tantárgy az alábbi képzéseken:

1. **3N-M0** ● Építésmérnöki mesterképzési szak osztatlan magyar nyelven
2. **3N-ME** ● Építész mesterképzési szak magyar nyelven
3. **3N-A1** ● Építésmérnöki alapképzési szak magyar nyelven

1.12. Közvetlen előkövetelmények

- A. Erős előkövetelmény:
 1. —
- B. Gyenge előkövetelmény:
 1. —
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
 1. —
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építésztechnológiai Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. január 19.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

Az építész szakma lényegi eleme a TERVEZÉS. Tanszékünk a tervezési folyamat elmélyült, gyakorlatorientált és elméletben is megalapozott oktatásában érdekelt. A tantárgy fő célkitűzése, hogy egyetemi keretek között vonja be a valós helyzeteken alapuló tanszéki kutatásokba a hallgatókat, a doktoranduszokat és az oktatókat, továbbá a kutatásnak, elemzésnek és feldolgozásnak egyetemi háttérrel adjon. Fontos, hogy egy egyetemről elvárható módon modellértékű eredményeket mutassunk fel és mindez – a projekttől függően – nemzetközi közegben is értelmezhetővé váljon.

A tantárgy lényegi eleme, hogy a Tanszék által kínált, folyamatosan megújított kutatási témákba bevonjuk és progresszíven foglalkoztatjuk a hallgatókat, mialatt – valós problémák és helyzetek megismerésével – az építészeti szakmagyakorlásban is nélkülözhetetlen kutatás módszertanának megismerésében nyújtunk segítséget. Szándékunk szerint a projektekben felhalmozott tudás, tapasztalat publikálásra és bemutatásra kerül kiállítások, weboldalak, ismeretterjesztő- és tudományos cikkek formájában.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás

1. Ismeri az adott szakterület/témakör sajátos kutatási (ismeretszerzési és problémamegoldási) módszereit, absztrakciós technikáit, az elvi kérdések gyakorlati vonatkozásainak kidolgozási módjait.
2. Kiegészíti az egyetemen szerzett tudást speciális tapasztalatokkal.
3. Megfelelő mértékben ismeri az adott szakterület/témakör építészeti fókuszú kutatásához kapcsolódó tudományokat.
4. Átfogóan ismeri az adott szakterület/témakör tárgykörének alapvető tényeit, irányait és határait.
5. Ismeri az adott szakterület/témakör fő elméleteinek ismeretszerzési és probléma-megoldási módszereit.

B. Képesség

1. Objektív, elemző szemlélet kialakítása.
2. Önálló, kritikai vélemény kialakítása.
3. Megtervezi és megszervezi saját önálló tanulását, ahhoz a hozzáférhető források legszélesebb körét használja.
4. Sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel azonosít speciális szakmai problémákat, feltárja és megfogalmazza az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati háttérrel.
5. A szakterület elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát a problémák megoldásakor innovatív módon alkalmazza.
6. Magas szinten használja a szakterület ismeretközvetítési technikáit és dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.
7. Szakterületének egyes résztemáiról önálló összefoglalókat, elemzéseket készít.

C. Attitűd

1. Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
2. Érzékeny az emberi problémákra, nyitott a környezeti és társadalmi kihívásokra, azok feltárására és építészeti válaszok keresésére.
3. Nyitott a szakterületén zajló szakmai, technológiai fejlesztés és innováció megismerésére, elfogadására, hiteles közvetítésére.
4. Vállalja azokat az átfogó és speciális viszonyokat, azt a szakmai identitást, amelyek szakterülete sajátos karakterét, személyes és közösségi szerepét alkotják.
5. Érdeklődést mutat az aktuális témák iránt.
6. Törekszik a pontos és egyedi feladatmegoldásra.
7. Fejlett szakmai identitással, hivatástudattal rendelkezik, amelyet a szakmai és szélesebb társadalmi közösség felé is vállal.
8. A munkája során előforduló minden helyzetben törekszik az etikai normák betartására.
9. Törekszik arra, hogy a problémákat lehetőleg másokkal együttműködésben oldja meg.

D. Önállóság és felelősség

1. Önállóan tervezi meg és végzi tevékenységeit.
2. Szakmai útmutatás alapján végzi átfogó és speciális szakmai kérdések végiggondolását és adott források alapján történő kidolgozását.
3. Felelősséggel részt vállal szakmai nézetek kialakításában, indoklásában.
4. Munkáját személyes anyagi és erkölcsi felelősségének, és az épített környezet társadalmi hatásának tudatában végzi.
5. A projektcsoporthoz a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

2.3. Oktatási módszertan

Elsősorban egyéni munka, illetve konzultációk, és előadások látogatása.

Terepmunkában és a feldolgozásban, tanulmányutakon és workshopokon részvétel.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

Minden félévben az adott témához illeszkedik. Általános, orientáló szakirodalom:

BAUEROCHSE, A. - HABMANN, H. - ICKERODT, U. - HEIN, A-K. - KUHN, H. (szerk.): *Kulturlandschaft, administrativ – digital – touristisch*. Erich Schmidt Verlag Berlin, 2007.

BROODBANK, C.: *The Making of the Middle Sea. A History of the Mediterranean from the Beginning to the Emergence of the Classical World*. Thames & Hudson, 2013.

DIENER, R. - HERZOG, J. - MEILI, M. - de MEURON, P. - HERZ, M. - SCHMID, C. - TOPALOVIC, M. (szerk.): *The Inevitable Specificity of Cities. Napoli, Nile Valley, Belgrade, Nairobi, Hong Kong, Canary Islands, Beirut, Casablanca*. Lars Müller Publisher Zürich, 2015.

DÜLL A.: *A környezetpszichológia alapkérdései: Helyek, tárgyak, viselkedés*, Budapest, L'Harmattan, 2011.

FAIRCLOUGH, G. - RIPPON, S. (szerk.): *Europe's Cultural Landscape: archaeologists and the management of change*. EAC Occasional Paper 2, Europae Archaeologiae Consilium, Brussels, 2002.

GEISER, R. (szerk.): *Explorations in Architecture. Teaching, design, research*. Birkäuser, 2008.

GROAT, L. - WANG, D.: *Architectural Research Methods*. Wiley, 2013.

HABRAKEN, N. J.: *Ordinary. Form and Control in the Built Environment*. The MIT Press, 1998.

HEJDUK, J. - HENDERSON, R.: *Education of an Architect. The Irwin S. Chanin School of Architecture of the Cooper Union*. Rizzoli, New York, 1988.

HOWARD, M. (szerk.): *Research – Observe – Make (ROM). An Alternative Manual for Architectural Education*. Birkäuser Basel, 2015.

KLEIN GOLDEIJK, B. - FRERKS, G. - van der PLAS, E.: *Cultural Emergency in Conflict and Disaster*. NAI Publishers in association with the Prince Claus Fund for Culture and Development, 2011.

MEIER, T. (szerk.): *Landscape Ideologies*. Archaeolingua, Budapest, 2006.

von MEISS, P.: *Elements of Architecture. From Form to Place + Tectonics*. Routledge – EPFL Press Lausanne, 2013.

RIEDIJK, M. (szerk.): *Architecture as a Craft. Architecture, drawing, model and position*. SUN Architecture, 2010.

RUBENSTEIN, J. M. - BACON, R. S.: *The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography*. West Publishing Company Minnesota, 1983.

PESCARIN, S.: *Reconstructing Ancient Landscape*. Archaeolingua Budapest, 2009.

SUMMERS, D.: *Real Spaces. World Art History and the Rise of Western modernism*. Phaidon, 2003.

VOGT, G.: *Landscape as a Cabinet of Curiosities. In Search of a Position*. Lars Müller Publishers, 2015.

B. Jegyzetek

DÁVID, D. - VASÁROS, Zs. (eds.), *Publications of the Office of the Hungarian Cultural Counsellor in Cairo 2016-2017. Current Research of the Hassan Fathy Survey Mission in Egypt*. Cairo., 2020.

DÁVID, D. - VASÁROS, Zs. (eds.), *Publications of the Office of the Hungarian Cultural*

Counsellor in Cairo 2016-2017. Current Research of the Hassan Fathy Survey Mission in Egypt. Cairo., 2020.

VASÁROS Zs. – SÁGI G. (szerk.): *Mikháza Építészeti Atlasza / Architectural Atlas of Čalugäreni. Megfigyelés, felmérés, dokumentálás, tervezés és építés 2013-2019 / Observation, survey, documentation, design & building 2013-2019.* Ipartanszék füzetek No.10, Budapest, 2020.

VASÁROS Zs. – DÁVID D. – FERENCZI N. (szerk.): *A Somlóhegy Építészeti Atlasza / Architectural Atlas of the Somló Hill. Terepmunka egy sokrétegű kultúrtájon / összefoglaló 2008-2019 / Fieldwork on a multilayered cultural landscape / report 2008-2019. Kézikönyv a megismeréshez és tervezéshez / Guide for Perception and Planning.* Ipartanszék füzetek No.09. Budapest, 2020.

C. Letölthető anyagok

Forrás: www.ipar.bme.hu

DÁVID, D. - VASÁROS, Zs. (eds.), *Publications of the Office of the Hungarian Cultural Counsellor in Cairo 2016-2017. Current Research of the Hassan Fathy Survey Mission in Egypt.* Cairo., 2020.

DÁVID, D. - VASÁROS, Zs. (eds.), *Publications of the Office of the Hungarian Cultural Counsellor in Cairo 2016-2017. Current Research of the Hassan Fathy Survey Mission in Egypt.* Cairo., 2020.

GAUL, C. - SÁGI, G. - VASÁROS, Zs. (szerk.): *identitás és kultúra: identity and culture.* Ipartanszék füzetek No.1. Budapest, 2014.

GAUL, C. - VASÁROS, Zs. (szerk.): *identitás és kultúra²: identity and culture².* Ipartanszék füzetek No.3. Budapest, 2015.

GAUL, C. - VASÁROS, Zs. (szerk.): *identitás és kultúra³: identity and culture³.* Ipartanszék füzetek No.4. Budapest, 2016.

DÁVID, D. - TERBE, R. - VASÁROS, Zs. (szerk.): *identitás és kultúra⁴: identity and culture⁴.* Ipartanszék füzetek No.5. Budapest, 2018.

DÁVID, D. - TERBE, R. - VASÁROS, Zs. (szerk.): *identitás és kultúra⁵: identity and culture⁵.* Ipartanszék füzetek No.6. Budapest, 2018.

VASÁROS Zs. – SÁGI G. (szerk.): *Mikháza Építészeti Atlasza / Architectural Atlas of Čalugäreni. Megfigyelés, felmérés, dokumentálás, tervezés és építés 2013-2019 / Observation, survey, documentation, design & building 2013-2019.* Ipartanszék füzetek No.10, Budapest, 2020.

VASÁROS Zs. – DÁVID D. – FERENCZI N. (szerk.): *A Somlóhegy Építészeti Atlasza / Architectural Atlas of the Somló Hill. Terepmunka egy sokrétegű kultúrtájon / összefoglaló 2008-2019 / Fieldwork on a multilayered cultural landscape / report 2008-2019. Kézikönyv a megismeréshez és tervezéshez / Guide for Perception and Planning.* Ipartanszék füzetek No.09. Budapest, 2020.

3. TANTÁRGY TEMATIKA

A tantárgyat felvevő hallgatók a félév elején az aktuálisan meghirdetett témára/terepkutatásra/tematikus félévre jelentkeznek. A tantárgy fókusza az ÉRZÉKELÉS-MEGFIGYELÉS gondolkörön van, amely elsősorban terepmunka, terepi kutatás kapcsán kap kiemelt figyelmet. Akár valós, akár „virtuális” terepmunkával foglalkozunk, ott kiemelten fontos az egyéni nézőpont, a helyzet személyes megélése. Az információszerzés elemi szintje elsősorban a fizikai jelenségek érzékelése és megfigyelése. Az érzékszerveinken túl számos korszerű technológián alapuló módszer létezik (LiDAR, MetaShape, geofizika stb.) az adatfelvételre, a kurzus során ezekbe is betekintést adunk, lehetőség szerint gyakorlati ismeretekkel együtt.

A szorgalmi időszakban végzett kutatómunkához heti két óra előadás/konzultációs gyakorlat (kontaktóra) tartozik, ugyanezen időpontokban az adott témához illeszkedő előadásokat, referátumokat is tartunk meghívott előadóink és a hallgatók aktív részvételével. Ezek elsősorban az adott tematika megismeréséről, ahhoz illeszkedő kutatás-módszertani kérdésekről, a téma hazai és nemzetközi relevanciájáról és beágyazottságáról szólnak.

A félév során a hallgatók az oktató(k) és a meghívott szakértők segítségével egy folyamat teljes vertikumára rálátást nyernek, aktív részeseivé válnak. Részt vesznek mind az online, mind a nyomtatott szakirodalom összeállításában, forráskritikai értékelésében, továbbá az eredmények munkaközi- vagy publikációs célú összefoglalásában. A projektek szerves része a félév közbeni vagy a félévet megelőző valós vagy „virtuális” terepmunka, amely a szorgalmi időszak munkarendjéhez illesztett, időtartama és karaktere változó, projektfüggő.

A tantárgy sikeres teljesítése esetén a hallgatók az egyetem falain kívül létező, valóságban alapuló kutatási projekt részeseivé válnak, betekintést nyernek a tervező praxis részét is képező nyitott,

tervezői szemléletű kutatás alapjaiba, miközben inspiráló, jó értelemben vett „extremításokat” is mutató, de alapvetéseiben és várható eredményeiben modellértékű kutatásokban vesznek részt.

TEMATIKA - ÜTEMTERV		
1	nyitóelőadás, bevezetés	Bevezető előadás Adott félév tematikus felvetései. Félév menetrendje. Kutatási modellek.
2	előadás	Kutatásmódszertan Módszertani alapvetések. Esettanulmányok. Tematikus félév gyakorlati feladatainak áttekintése.
3	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
4	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
5	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
6	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
7	vázlattervi hét	-
8	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
9	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
10	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
11	előadás	Tematikus előadás, gyakorlati konzultáció
12	előadás	Összefoglaló előadás/prezentáció Kérdések a tananyaggal és a félévzárással kapcsolatban.

II. TANTÁRGY KÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. Az előadáson való részvétel kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő. A teljesítményértékelés alapját a félév során készített félév végi feladat képezi.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Az aláírás megszerzésének feltétele az előadásokon való részvétel.
- B. Az érdemjegy megszerzésének feltétele az aláírás és a félév végi feladat legalább elégséges teljesítése.
- C. A szorgalmi időszakban a feladat az adott félévi tematikához kapcsolódóan a félév elején kiadott témáról beszámoló összeállítása a terhelés-korlát figyelembevételével. A beszámoló az adott témától függően előadás, félév közbeni vagy a félévet megelőző terepmunka előkészítés, feldolgozás, konferencia részvétel, kutatómunka stb. lehet.

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
1. félév végi feladat	100%
összesen:	Σ100%

4.3. Érdemjegy megállapítás

- A. Érdemjegy megállapítás
Az érdemjegy megszerzéséhez legalább elégséges eredmény elérése szükséges. Az érdemjegy az adott félévben elkészített gyakorlati feladat és/vagy félévközi előadására kapott osztályzat formájában szerezhető meg, ezek eredménye képezi a végső osztályzatot az alábbiak szerint:

Érdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 90%
jeles (5)	Very Good [B]	85 – 90%
jó (4)	Good [C]	72,5 – 85%
közepes (3)	Satisfactory [D]	65 – 72,5%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 65%
elégtelen (1)	Fail [F]	<50%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.4. Javítás és pótlás

A kurzus teljesítésének feltétele a TVSZ-ben meghatározott számú órai részvétel, illetve az adott félévben meghatározott feladat elkészítése. A leadás és pótlás a féléves tematikában és ütemtervben meghirdetettek szerint történik.

4.5. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra/félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×2=24
félévközi készülés a tanórákra, kijelölt tananyag elsajátítása	12
beadandó feladat elkészítése	6×4=24
összesen:	Σ 60

4.6. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2022. január 19.